

Kúria végzése

Az ügy száma: Bfv.III.389/2025/10.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Bartkó Levente, a tanács elnöke
Dr. Varga Eszter, előadó bíró
Molnár Ferencné dr., bíró
Dr. Hornyák Szabolcs János, bíró
Dr. Horváth Péter, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2026. február 24.

Az ügy tárgya: önbírászkodás büntettének kísérlete és más bűncselekmény

Terhelt(ek): terhelt

Első fok: Veszprémi Járásbíróság, 9.B.839/2017/8., ítélet,
tárgyalás, 2017. szeptember 6.

Másodfok: Veszprémi Törvényszék, 2.Bf.738/2017/15., ítélet,
tárgyalás, 2018. május 3.

Az indítvány előterjesztője: a terhelt védője

Az indítvány iránya: a terhelt javára

Rendelkező rész

A Kúria az önbírászkodás büntettének kísérlete és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt

elbírálva a Veszprémi Járásbíróság 9.B.839/2017/8. számú és a Veszprémi Törvényszék 2.Bf.738/2017/15. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Veszprémi Járásbíróság a 2017. szeptember 6-án meghozott 9.B.839/2017/8. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki önbíráskodás büntettének kísérletében [Btk. 368. § (1) bekezdés] és becsületsértés vétségében [Btk. 227. § (2) bekezdés]. Ezért őt halmazati büntetésül 2 év börtönben végrehajtandó szabadságvesztés büntetésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy legkorábban a szabadságvesztés büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a korábbi felfüggesztett szabadságvesztés büntetés utólagos végrehajtásának elrendeléséről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Védelmi fellebbezés alapján eljárva a Veszprémi Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. május 3. napján jogerős, 2.Bf.738/2017/15. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította, hogy a terhelt szabadságvesztés büntetésének végrehajtási fokozata fogház. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] Az irányadó tényállás lényege a következő:

– A terhelt 2017. január 18. napján 9 óra 15 perc körüli időben fiával együtt megjelent a cím1 szám alatti mosodában azzal a szándékkal, hogy a sértett alkalmazottal a mosással okozott kárt kifizetteti.

– A terhelt az ajtót kivágva a fiával együtt belépett a mosodába, majd a sértettet becsmérő kifejezésekkel illette, és kiabálva követelte, hogy a sértett fizesse ki a ruhák kimosásával okozott kárt. A terhelt a mosoda pultjához lépett és az azon lévő törölközőket, iratokat, számológépet a földre söpörte. Azért, hogy a sértett telefonon ne tudjon segítséget kérni, és azért is, hogy követelésének érvényt szerezzen, a terhelt a pultról a sértett mobiltelefonját magához vette, egyúttal felszólította, hogy a ruhák összemosásával keletkezett teljes kárt fizesse ki.

– A sértett hiába mondta a terheltnek, hogy a kártérítés a főnökére tartozik, a terhelt továbbra is a sértettől követelte a kár megfizetését. A sértett ezalatt igyekezett a mobiltelefonját a terhelttől visszaszerezni, és miután ez sikerült, őt a terhelt egy alkalommal tenyérrel arcon ütötte. Az ütés következtében a sértettnek sérülése nem keletkezett. A sértett a terhelttel szemben könnyű testi sértés vétsége miatt magánindítványt terjesztett elő.

– A sértett az ütestől megrémült, segítségért kiabált, közben a terhelt továbbra is az okozott kár kifizetését követelte, majd egy alkalommal a sértettet szeméremcsonton rúgta. A

sértettnek a rúgás következtében sem keletkezett sérülése, csupán a terhelt cipőjének nyoma maradt a nadrágján. A sértett ekkor már menekülni próbált, ezért a mosoda szomszéd helyiségbe nyíló ajtaját kinyitotta, majd azon távozott.

– A sértett segélykiáltásaira a szomszédos iroda dolgozója, illetve a szálloda portása a mosodába érkezett, akik előtt a terhelt továbbra is szitkozódott, fenyegetőzött, követelte a kár kifizetését azzal, hogy az elszíneződött póló 20.000 forintot ér, míg a kimosott egész zsák ruháért 200.000 forint kár megfizetését követelte. A terhelt fia a sértett bántalmazásában nem vett részt, próbálta csitítani a terheltet a cselekmény során. Végül a helyszínrre érkező személyek felszólítására a terhelt és fia elhagyta a mosodát.

II.

[4] A bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a terhelt védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjára és a b) pont ba) alpontjára hivatkozva felmentés érdekében.

[5] Kifejtette, hogy a tényállásból nem állapítható meg, hogy a terhelt által alkalmazott erőszak kifejezetten abból a célból történt volna, hogy vagyoni igényének érvényt szerezzen. Az ugyanis, hogy a terhelt közölte a kártérítési igényét, önmagában nem alapozza meg az okozati összefüggést az alkalmazott erőszakkal. Szerinte a bíróság által megállapított tényállásból az tűnik ki, hogy a kárigény közlése és az alkalmazott erőszak között nincs okozati összefüggés, az a felek közötti összeszólalkozás hevében valósult meg.

[6] Álláspontja szerint mind a tenyérrel arcon ütés, mind a szeméremcsonton rúgás – mint erőszak – tekintetében az állapítható meg az ítéleti tényállásból, hogy a sértetti segítségért kiabálással összefüggésben valósultak meg.

[7] Indokai szerint az ítéleti tényállásból hiányzik a törvényi tényállás által megkívánt célzat. Így önmagában az a tény, hogy a terhelt közölte a kártérítési igényét és erőszakot alkalmazott, nem alapozza meg az okozati összefüggést. Az ugyanis akkor állapítható meg, ha a cselekménysoron belül az erőszaknak kifejezetten az az indító oka, hogy a vagyoni igényének érvényt szerezzen. Márpedig a tényállás szerint, bár időben kétségkívül közel valósult meg a kárigény közlése és az erőszak alkalmazása, a kettő közötti okozati összefüggés pont a tényállásban rögzítettek okán mégsem állapítható meg. Maga az ítéleti tényállás jelölte meg ugyanis a két, erőszakos cselekménynek az eltérő motívumát, így a tenyérrel arcon ütés és a szeméremcsonton rúgás tekintetében is a sértetti kiabálást, segítségkérést.

[8] Kifogásolta, hogy a jogerős tényállás nem rögzítette azt sem, hogy a terhelt az általa alkalmazott erőszakkal arra kényszerítette volna a sértettet, hogy valamit tegyen, ne tegyen, vagy eltűnjön.

[9] Kifejtette továbbá, hogy az ítéleti tényállás alapján még felmerülhet a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző garázdaság vétsége. Ugyanakkor arra tekintettel, hogy a tényállás szerint a terhelt magatartása zárt térben valósult meg, amit kívülálló személy nem látott, a cselekménye nem volt alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást, vagy riadalmat keltsen. Ennélfogva ezen bűncselekmény sem állapítható meg, miként a Btk. 227. § (2) bekezdése szerinti tetteleges becsületsértés sem, mivel ahhoz az szükséges, hogy a sértett munkakörének ellátásával, köz megbízatásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben, vagy nagy nyilvánosság előtt valósuljon meg. A nagy nyilvánosság előtti

elkövetés az ítéleti tényállás alapján nem állapítható meg, míg álláspontja szerint a bíróság tévesen minősítette úgy, hogy a tényérrel történt arcon ütés a sértett munkakörének ellátásával összefüggésben valósult meg. Ezzel szemben az ítéleti tényállás alapján az elkövetési magatartás a sértetti segítségért kiabálással volt összefüggésben.

[10] A Legfőbb Ügyészség BF.489/2025/3. számú nyilatkozatában a terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát alaptalannak tartotta.

[11] Indokai szerint a felülvizsgálati indítványban foglaltakkal szemben a terhelt a követelését – kárának megtérítését – és az erőszak alkalmazását az alapügyben megállapított tényállás szerint nem egymástól függetlenül valósította meg.

[12] A terhelt a kárának megtérítését a tényállás szerint összesen öt alkalommal, a mosoda helyiségében tartózkodása alatt gyakorlatilag folyamatosan követelte, még a sértettnek a szomszédos helyiségbe való átmenekülését követően is. A megállapított tényállásból nem vonható le a védelem szerinti azon következtetés, hogy pusztán indulati megnyilvánulás volt a terhelt részéről az erőszak alkalmazása.

[13] A terhelt közölte az általa jogosnak vélt vagyoni igényét (a ruhái összemosásával okozott kára megtérítését), ennek nyomatékosítása, azaz a követelés érvényesítése érdekében alkalmazott erőszakot. Az a körülmény, hogy a sértett, illetve munkáltatója nem fizette meg a terhelt által követelt összeget, csupán azt eredményezte, hogy a cselekmény kísérleti szakban rekedt, ez azonban a bűnösség törvényes megállapítását nem érinti.

[14] Kifejtette, hogy a tetteges becsületsértéssel kapcsolatban a tényállásból egyértelműen kiderül, hogy a sértettet a munkavégzése során, ezzel összefüggő konfliktus miatt érte a terhelttől az ütés, amely sérülést nem okozott. A sértett a sérelmére megvalósított ütés miatt magánindítvánnyal élt, ami sérülés hiányában tetteges becsületsértés alapjául szolgál.

[15] Álláspontja szerint ugyanakkor az önbíráskodás büntetével a tetteges becsületsértés valóságos alaki halmazatban nem állhat. Az önbíráskodás törvényi tényállásában szereplő erőszaknak személy ellen kell irányulnia, azonban elégséges, ha az csak akaratot hajlító jellegű. Azok a bűncselekmények, amelyek törvényi tényállásában erőszak alkalmazása szerepel, elnyelik az erőszak alkalmazása során okozott tetteges becsületsértést.

[16] Az alaki halmazat téves megállapítása jelen ügyben nem a terhelt bűnösségének törvénysértő megállapítását, hanem a cselekmény törvénysértő minősítését jelenti. Ez azonban törvénysértő vagy aránytalanul súlyos büntetés kiszabásához nem vezetett.

[17] Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot hatályában tartsa fenn.

III.

[18] A terhelt védőjének felülvizsgálati indítványa nem alapos.

[19] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely a jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – nem ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja.

[20] A Be. 648. §-a valamennyi felülvizsgálati okra kiterjedően rögzíti, hogy felülvizsgálatnak csak a bíróság jogerős, a vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen van helye, kizárólag a Be. 649. §-ában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokra hivatkozással vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[21] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét, míg a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja szerint a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést, illetve – a 2025. szeptember 1. napjától hatályos – Be. 649. § (1) bekezdés c) pont alapján akkor is, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt szabott ki olyan büntetést, illetve alkalmazott olyan intézkedést, amely a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozat szerint irányadó büntetési tételkerettől eltérő, törvényes büntetési tételkeretre figyelemmel aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe.

[22] Nem sértett azonban törvényt az eljáró bíróság, amikor a terhelt bűnösségét önbíráskodás büntettének kísérletében [Btk. 368. § (1) bekezdés] megállapította.

[23] A Btk. 368. § (1) bekezdés szerint az önbíráskodást az követi el, aki abból a célból, hogy jogos vagy jogosnak vélt vagyoni igénynek érvényt szerezzen, mást erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön.

[24] Az elkövetési magatartás a sértettnek erőszak vagy fenyegetés alkalmazásával vagyoni kár előidézésére objektíve alkalmas cselekvés megtételére vagy meg nem tételére, illetve eltűrésére kényszerítése.

[25] Az önbíráskodás elkövetőjének célja a jogos vagy jogosnak vélt igény érvényesítése. Ebből a szempontból jogos, a jogilag elismert és perben érvényesíthető igény, amelynek teljesítését az elkövető – kihagyva a törvényes utat – meg nem engedett módon maga kényszeríti ki. Jogosnak vélt pedig az az igény, melynek jogi megalapozottsága vitatott (vitatható), vagy csupán az elkövető megítélése szerint áll fenn, továbbá az az igény is, melynek önkéntes teljesítését a törvény nem tiltja ugyan, de annak érvényesítéséhez peres utat nem biztosít (EBH 2014.B.13.II.).

[26] Önbíráskodás az is, ha az elkövető tévedésben van a közte és a sértett között fennálló vagyoni jogviszonnyal kapcsolatban, mert az valójában nem is létezik, vagy fennáll ugyan, de lényeges körülményei nem egyeznek az elkövető által feltételezett tényekkel. Ezt fogalmazza meg a törvény a célzat azon fordulatával, hogy jogosnak vélt vagyoni igény érvényesítése érdekében is elkövethető az önbíráskodás {Kúria Bfv.III.1351/2020/11. számú határozat [52] bekezdés}.

[27] A Btk. 10. § (1) bekezdése alapján kísérlet miatt büntetendő, aki a szándékos bűncselekmény elkövetését megkezdi, de nem fejezi be.

[28] Felülvizsgálatban a felülbírálatnak egyaránt tárgya a tényállásszerűség és a bűnösség kérdése.

[29] A tényállásszerűség az úgynevezett tárgyi okozatosság, a bűnösség pedig az úgynevezett alanyi okozatosság. A kettő együtt adja ki, hogy az elkövető tehet arról, amit a terhére róttak, amivel vádolják, mert van olyan külvilágbeli magatartása (viselkedése), ami a büntetőtörvényi tényállás szerint elkövetői magatartás (mint szükséges ismerv a tárgyi oldalon); és mert tehet az ilyen magatartás tanúsításáról. Ez utóbbi az anyagi jogi bűnösség elengedhetetlen alapja, ami az alany tudati/gondolati világával függ össze (és mint ilyen, szükséges ismerv az alanyi oldalon). A bűncselekmény hiánya pedig ezek hiányát jelenti.

[30] A felülvizsgálati indítvány vitatta a megállapított tényekből való jogkövetkeztetés helyességét. A Kúria ennek kapcsán rámutat a következőkre.

[31] Az elkövető tudatának tartalma törvényi tényállási elem, az úgynevezett alanyi okozatosság: a tárgyi oldal elemeinek (elkövetési magatartás, eredmény stb.) külvilágban való megnyilvánulása, ténybelisége, és az elkövető ahhoz való akarati viszonyulása.

[32] Ez a viszonyulás az elkövetőn belüli, külvilágtól elzárt. Ezért az elkövetési magatartásról (eredményről) való, a tudatban előzetesen, illetve egyidejűleg meglévő képzet mindig csak valamely, külvilágban megjelenő, illetve fizikai mérhető tényből következtetéssel ragadható meg, s mint ilyen, ténykérdés. Ebből a szándékosságra, gondatlanságra, illetve annak mikéntjére, s a bűnösségre vont következtetés jogi értékelés, ami jogkérdés.

[33] A tudati – és más tények – megállapításától el kell különíteni a megállapított tények jogi értékelését, ami a valónak már elfogadott fizikai és tudati tényeknek a jogi normával történő egybevetése, a törvény szövegének való megfeleltetése. Ennek eredménye pedig már jogi fogalmak formájában jelenik meg. A kettő közti kapcsolatot az teremti meg, hogy ha az irányadó tényállás valamelyik külvilágból megjelenő tényt és abból vont ténybeli következtetést egyaránt rögzíti, és utóbbi helyes, akkor a jogi értékelésnek, s ekként a törvényi tényállás adott eleme megállapításának alapja van.

[34] Jelen ügyben pedig ez a helyzet.

[35] Az irányadó tényállás ugyanis egyértelműen rögzíti a következőket:

- A terhelt megjelent a címl szám alatti mosodában azzal a szándékkal, hogy a sértett alkalmazottal a mosással okozott kárt kifizetteti.
- A terhelt belépett a mosodába, majd a sértettet becsmérő kifejezésekkel illette, és kiabálva követelte, hogy a sértett fizesse ki a ruhák kimosásával okozott kárt.
- Azért, hogy a sértett telefonon ne tudjon segítséget kérni, és azért is, hogy követelésének érvényt szerezzen, a terhelt a pultról a sértett mobiltelefonját magához vette, egyúttal felszólította, hogy a ruhák összemosásával keletkezett teljes kárt fizesse ki.
- A sértettet a terhelt egy alkalommal tenyérrel arcon ütötte.
- A sértett az ütéstől megrémült, segítségért kiabált, közben a terhelt továbbra is az okozott kár kifizetését követelte, majd egy alkalommal a sértettet szeméremcsonton rúgta.
- Ezt követően a sértett elmenekült, miközben a terhelt továbbra is szitkozódott, fenyegetőzött, és a kár megtérítését követelte.

[36] A védő érvelése szerint a kárigény közlése és az alkalmazott erőszak között nincs okozati összefüggés, mert az az összeszólalkozás hevében valósult meg.

[37] A Kúria ennek kapcsán a következőkre mutat rá.

[38] Az irányadó tényállás egységes cselekménysort ír le. A terhelt egyértelműen kifejezett, hangoztatott szándékkal érkezett, azaz ki akarta fizettetni a kárát, és az ajtót kivágva, agresszíven lépett be a mosodába, miközben folyamatosan követelte a kára megtérítését, a sértett telefonját azért vette el, hogy ne tudjon segítséget hívni, és hogy a követelésének érvényt szerezzen. A fizetés követelése közben pedig megütötte, majd megrúgta a sértettet.

[39] Ekként ami történt, nem két különálló esemény, hanem egyetlen folyamatos, megszakítás nélküli cselekmény, a kezdetektől a vagyoni igény érvényesítésének kinyilvánításával (célzat), annak érvényesítése érdekében erőszak alkalmazásával elkövetett kényszerítés volt.

[40] A követelés és az erőszak térben és időben nem különült el, ellenkezőleg, egyértelműen összekapcsolódott, a védő ezzel ellentétes érvelése alaptalan, az okozati összefüggés hiányára való hivatkozás téves.

[41] A jogerős tényállás tehát éppen azt rögzíti, hogy a terhelt az erőszakot a kárigény érvényesítése érdekében alkalmazta.

[42] Következésképpen nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor a terhelt büntetőjogi felelősségét önbíráskodás büntettének kísérletében [Btk. 368. § (1) bekezdés] megállapította.

[43] Miután a bíróság a terhelt cselekményét törvényesen minősítette önbíráskodás büntette kísérleteként, ekként a bűncselekmény garázdaság vétségeként minősítése fel sem merülhet.

[44] A Kúria ugyanakkor rögzíti – egyetértve a Legfőbb Ügyészség álláspontjával –, hogy az eljáró bíróságok törvénysértően állapították meg az önbíráskodással halmazatban a terhelt bűnösségét becsületsértés vétségében [Btk. 227. § (2) bekezdés] is.

[45] A Btk. 227. § (1) bekezdése szerint a becsületsértés vétségét valósítja meg, aki a 226. §-ban (rágalmazás) meghatározottakon kívül mással szemben

a) a sértett munkakörének ellátásával, közmegbízatásának teljesítésével vagy közérdekű tevékenységével összefüggésben, vagy

b) nagy nyilvánosság előtt

a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ, vagy egyéb ilyen cselekményt követ el. A 227. § (2) bekezdése értelmében pedig az (1) bekezdés szerint büntetendő, aki a becsületsértést tettelesen követi el.

[46] Az elkövetési magatartások közül a tettelegesség önállóan, minden további feltétel nélkül megvalósítja a becsületsértést.

[47] A Btk. 227. § (2) bekezdésében írt becsületsértés elkövetési magatartása olyan tevőleges magatartás, ami az emberi test elleni támadás, azonban a szervezet működésében zavart nem okoz, de a társadalmi megbecsülést és emberi méltóságot sérti. Ilyenek különösen az (egyszerű) arcütés, a sértett orrának felfricskázása, fülének meghúzása, a sértett leköpése. Amennyiben a magatartás a legcsekélyebb módon is sérti a testi épséget, a szervezet harmonikus működését, akkor már testi sértés, s nem pedig tetteleges becsületsértés valósul meg.

[48] A magatartás becsületcsorbításra alkalmassága objektív ismérv. Objektíve, a társadalomban kialakult általános megítélés, az általános erkölcsi és közfelfogás figyelembevételével kell eldönteni, hogy az adott magatartás alkalmas-e becsület csorbítására.

[49] A jogerős tényállás szerinti, a sértett arcának tenyérrel megütése és szeméremcsonton rúgása önmagában alkalmas a becsület csorbítására. Jelentősége az érintett testtájéknak van.

[50] Az arcul ütés és a szeméremcsont megrúgása sérti a sértett emberi méltóságát, az őt megillető bánásmód iránti igényét.

[51] A tényállás rögzítette továbbá, hogy a sértettnek sem az arcon ütés, sem a megrúgás következtében nem keletkezett sérülése.

[52] Ugyanakkor kétségtelen, hogy olyan cselekményekről van szó, melyeket egyaránt az önbíráskodás megvalósítása során fejtett ki a terhelt. Ehhez képest pedig, amennyiben a könnyű testi sértés, vagy a tetteleges becsületsértés egyébként tényállásszerű magatartás, akkor sem áll halmazatban az önbíráskodás büntettével.

[53] A halmazat ugyanis alaki, de csupán látszólagos, aminek kiküszöbölése a konszumpció elve alapján lehetséges, tehát a több – a súlyosabb cselekmény – elnyeli a kevesebbet. Ha valamely cselekmény egyidejűleg két olyan, egymástól különböző törvényi tényállást merít ki, amelyek törvényi büntetési tételei nem azonosak, és amelyek közül a súlyosabb büntetési tétellel fenyegetettben az enyhébb büntetési tétellel büntetni rendelt szükségképpen benne foglaltatik, akkor a cselekményt csak a súlyosabb büntetési tétellel fenyegetett törvényi tényállás szerint kell minősíteni (Kúria Bfv.III.583/2011/5. számú határozat).

[54] Ez a helyzet az egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő önbíráskodás büntette során – alakilag – megvalósuló egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő tetteges becsületsértés, illetve a két év szabadságvesztéssel fenyegetett könnyű testi sértés esetében.

[55] Ennek gyakorlati indoka pedig azonos elvi alapon áll azzal a következetes ítélkezési gyakorlattal, amely szerint azok a bűncselekmények, amelyek törvényi tényállásában erőszak alkalmazása szerepel, elnyelik az erőszak alkalmazása során okozott könnyű testi sértést, tetteges becsületsértést.

[56] Kétségtelen tehát, hogy a terhelt magatartása – amennyiben önmagában csupán ez lett volna a cselekvősege – a Btk. 227. § (2) bekezdés szerinti becsületsértés törvényi tényállási elemeit megvalósította, azonban az önbíráskodás büntette és a tetteges becsületsértés alaki halmazata látszólagos, így ez utóbbi beleolvad az önbíráskodás büntettébe (konszumpció). Valójában pedig a tetteges becsületsértésre irányuló szándék fel sem merült a kifejezetten az önbíráskodás érdekében alkalmazott erőszaknál.

[57] A Kúria következetes gyakorlata szerint akkor, ha a bíróság törvényes vád alapján eljárva megállapítja, hogy a vád tárgyává tett cselekményt a terhelt elkövette, annak eldöntése, hogy a tényállás szerinti egyetlen cselekmény több törvényi tényállást is kimerített-e, és így a terhelt terhére megállapítható-e alaki halmazat, valójában nem a bűnösségről, hanem a jogi minősítésről szóló állásfoglalást jelenti (3/2007. Büntető jogegységi határozat).

[58] Ily módon a becsületsértés tekintetében a bűnösség kimondása nem további büntetőjogi felelősséget megállapító, hanem a terhelt terhére megállapított bűncselekmény minősítésével kapcsolatos rendelkezés volt.

[59] Az alaki halmazatra tekintettel így nincs helye felmentő rendelkezésnek.

[60] Kétségtelen azonban, hogy ezt a cselekményt az eljáró bíróságok törvénysértően minősítették, miután az alaki halmazat csak látszólagos volt.

[61] A törvénysértő minősítés azonban nem önmagában felülvizsgálati ok, hanem abban az esetben, ha a törvénysértő minősítéshez törvénysértő büntetés [Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont], illetőleg a törvényes büntetési tételkeretre figyelemmel aránytalanul súlyos vagy aránytalanul enyhe büntetés is kapcsolódik [Be. 649. § (1) bekezdés c) pont].

[62] A Be. 649. § (1) bekezdés c) pontja szerinti új felülvizsgálati ok alapján a felülvizsgálat abban az esetben is lehetséges, ha a bűncselekmény korábbi, utóbb törvénysértőnek minősített jogi minősítése helyett egy olyan törvényes minősítést kell megállapítani, melynek következtében a büntetés kiszabására eltérő – a Különös Részben meghatározott – törvényes keretek között kell sort keríteni. Ez a feltétel az új felülvizsgálati ok objektív feltétele. Emellett a felülvizsgálathoz szükséges az is, hogy e törvényes minősítés alapján megállapítandó tételkerethez képest a korábban kiszabott büntetés már aránytalan is.

[63] A tételkeret változását eredményezheti a minősítés változása, amennyiben – a pusztán a minősítés megváltoztatásával összefüggő – halmazat esetén a minősítés változására figyelemmel halmazati, vagy eltérő tételkeret szerinti halmazati büntetést kell kiszabni. Ennek megfelelően – a pusztán a minősítés megváltoztatásával összefüggésben – halmazattá váló vagy a halmazatot megszüntető minősítésváltozás felülvizsgálat tárgyát képezheti, ahogy a halmazatban szereplő bűncselekmények közül a halmazati büntetés alsó vagy felső határát meghatározó bűncselekmény – tételkeretet módosító – minősítésének változása is. Nem képezheti ugyanakkor felülvizsgálat tárgyát a halmazatból – törvénysértő minősítés miatt – „kikerülő”, vagy abba „bekerülő” olyan bűncselekmény, amely a többi más bűncselekmény mellett a halmazati büntetés kereteit nem befolyásolja.

[64] A terhelt védője által hivatkozott Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpont szerinti esetben pedig a továbbiakban felülvizsgálatra csak akkor kerülhet sor, ha a törvénysértő büntetés objektív törvénysértő, tehát a bűncselekmény tételkereteire figyelemmel törvényesen kiszabható büntetésen kívüli, attól törvénysértő módon lefelé vagy felfelé eltérő büntetés kiszabását eredményezte.

[65] A Btk. 368. § (1) bekezdés szerint minősülő önbíráskodás büntette egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel, a Btk. 227. § (2) bekezdés szerint minősülő becsületsértés vétsége egy évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

[66] A Btk. 10. § (2) bekezdése szerint a kísérletre a befejezett bűncselekmény büntetési tételét kell alkalmazni.

[67] A bűnhalmazatra tekintettel a Btk. 81. § (3) bekezdése alapján a terhelttel szemben kiszabható halmazati büntetés alsó határa egy év, felső határa hat évet el nem érő szabadságvesztés volt.

[68] Ehhez képest törvényes minősítés esetén ugyan nincs halmazati büntetés, azonban a kiszabható büntetés mértéke egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés (az önbíráskodás büntette miatt). Ekként pedig a terhelttel szemben kiszabott kettő év fogház fokozatú szabadságvesztés büntetés nyilvánvalóan ez esetben sem minősül törvénysértő büntetésnek, ezért a törvénysértő minősítés ellenére sincs lehetőség a jogerős ítéleti rendelkezés megváltoztatására.

[69] Ekként a Kúria a terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva – miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles – a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[70] *A döntés elvi tartalma*

Azok a bűncselekmények, amelyek törvényi tényállásában erőszak alkalmazása szerepel, elnyelik az erőszak alkalmazása során okozott könnyű testi sértést, tetteges becsületsértést.

A Kúria következetes gyakorlata szerint akkor, ha a bíróság törvényes vád alapján eljárva megállapítja, hogy a vád tárgyává tett cselekményt a terhelt elkövette, annak eldöntése, hogy a tényállás szerinti egyetlen cselekmény több törvényi tényállást is kimerített-e, és így a terhelt terhére megállapítható-e alaki halmazat, valójában nem a bűnösségről, hanem a jogi minősítésről szóló állásfoglalást jelenti.

IV.

[71] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[72] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételt előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételt előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2026. február 24.

Dr. Bartkó Levente s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Eszter s.k. előadó bíró, Molnár Ferencné dr. s.k. bíró, Dr. Hornyák Szabolcs János s.k. bíró, Dr. Horváth Péter s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő
BÉ